

LA PENYA RHIN, EL RACC i LA FÓRMULA 1

DOSSIER DE PREMSA

26 novembre 2024

“La Penya Rhin, el RACC i la Fórmula 1”

Una història de passió i constància

Resum del llibre

La Copa Catalunya que va organitzar el RACC el 1908, només dos anys després de la fundació del Club, ha passat a la història de l'automobilisme esportiu com la primera cursa en circuit celebrada a Espanya.

A partir d'aquell moment, les competicions de motor van arrelar i créixer amb rapidesa al territori, sobretot per l'empenta d'entitats privades com la Penya Rhin i el RACC, dos clubs amb socis apassionats per l'automobilisme que es van alternar per organitzar curses de velocitat en set circuits diferents durant més de 100 anys.

El llibre que ha editat el RACC rememora la història dels Grans Premis de Fórmula 1 –i dels seus antecedents– celebrats a Catalunya. Un recorregut fascinant que comprèn des de les primeres curses de principis del segle XX, quan els automòbils eren artefactes inèdits que generaven en la població tanta desconfiança com curiositat, fins a l'època actual, on l'imperi de la tecnologia en equips i monoplaces conviu amb el tractament audiovisual global de l'esport com a espectacle massiu.

La publicació, en impressió d'alta qualitat i presentada en un innovador format quadrat que realça el valor documental de les imatges, ret homenatge a més de 100 anys de competicions organitzades en circuits com els del Baix Penedès i Llevant (1908-10), Vilafranca (1921-23), Montjuïc (1933-36), Pedralbes (1946-54) i, de nou, Montjuïc (1969-75). Aquesta tradició organitzativa, que ha atirat la fidelitat per una multitud d'aficionats al llarg del temps, va cristal·litzar en el Circuit de Barcelona-Catalunya el 1991.

Un tret característic de les competicions automobilístiques celebrades a Barcelona i Catalunya, tal com recull el llibre, és que el seu desenvolupament ha anat molt lligat a la iniciativa privada d'entitats com la Penya Rhin o el RACC. Des d'un principi i al llarg de les dècades, aquests dos clubs de socis apassionats

per l'esport del motor van assolir una fama sòlida, també a nivell internacional, per la seva capacitat organitzativa. El rigor d'ambdues entitats a l'hora d'assumir l'organització de proves de velocitat d'una enorme complexitat ha forjat una marca d'excel·lència que avui perdura i es reforça al Circuit de Barcelona-Catalunya, convertit en tot un referent a nivell internacional.

El contingut del llibre en 10 moments clau

1908

L'origen d'una història més que centenària

La millora de les carreteres i la promoció esportiva van ser dos dels objectius fundacionals del RACC. Tots dos es van unir el 1908 quan el RACC va organitzar la Copa Catalunya, la primera cursa d'automòbils en circuit que es va celebrar a Espanya. Se'n van fer tres edicions, les dues primeres al circuit del Baix Penedès (per carreteres al voltant de Sitges) i l'última al circuit de Llevant, a Mataró, totes elles amb participació internacional. Sempre pensant en aportar un benefici al territori, el Club aprofitava la celebració de les curses per aconseguir que les administracions arreglessin l'estat i la senyalització de les carreteres per on transcorrien les competicions, millores que quedaven per a aprofitament de tots els usuaris, els que anaven en cotxe... i també els que viatjaven en carros de cavalls.

1921

Els Grans Premis arriben a Catalunya

Mentre el RACC se centrava en les proves de carretera, antecedents dels actuals ral·lis, i en oferir assistència als automobilistes, un grup d'apassionats catalans de l'esport fundava la Penya Rhin, que va adoptar el nom del Cafè Rhin, el local emblemàtic al número 2 de la plaça Catalunya on es reunien. Entre el 1921 i el 1923 aquesta entitat, molts dels membres de la qual també ho eren del RACC, va organitzar el Gran Premi Penya Rhin, al circuit de carretera de Vilafranca del Penedès. L'edició del 1923 va passar a la història per la participació d'un pilot llavors desconegut, Tazio Nuvolari, que va arribar a ser un dels més grans de la història.

1933

Montjuïc es consagra com el circuit dels Grans Premis

La Peña Rhin va reprendre el seu Gran Premi el 1933, però en un nou escenari, el circuit urbà barceloní de Montjuïc. Se'n van celebrar quatre edicions, amb la col·laboració del RACC –l'enteniment entre ambdues entitats era complet– en aspectes com el cronometratge i els controls de cursa. Nuvolari va participar en totes i va guanyar l'última, el 1936, després d'un enfrontament llegendari amb el Mercedes de Rudolf Caracciola. Montjuïc es va revelar com a un circuit emblemàtic que va permetre acostar molt la competició als aficionats.

1946

Pedralbes, l'altre circuit urbà barceloní

Acabat el tram més dur de la postguerra, la Peña Rhin recuperar el Gran Premi i el va traslladar a Pedralbes. Aquest nou circuit urbà utilitzava com a recta principal el tram final de l'avinguda Diagonal –on avui hi ha la seu central del RACC– i seguia per la carretera d'Esplugues, avinguda Pedralbes, passeig Manuel Girona i carrer Numància. Era un traçat molt més ràpid amb carrers amples i corbes tancades que agradava als pilots i que tenia l'avantatge de permetre un aforament infinitament més gran que Montjuïc.

1951

Fangio es corona campió del món a Barcelona

A Pedralbes es van celebrar cinc curses, les dues últimes, el 1951 i el 1954, puntuables per al nou Campionat del Món de Conductors de Fórmula 1. El 1951, el títol mundial es va decidir a Barcelona, entre Juan Manuel Fangio (Alfa Romeo) i Alberto Ascari (Ferrari). El pilot argentí va guanyar la cursa, que era l'última de la temporada, i va obtenir els punts que li donaven el seu primer títol mundial. Una placa al Circuit de Barcelona-Catalunya recorda l'efemèride.

1969

El RACC recupera la Fórmula 1 a Montjuïc

L'esfereïdor accident a les 24 Hores de Le Mans del 1955, amb 84 víctimes mortals –un pilot i 83 espectadors– va fer augmentar enormement les

exigències de seguretat de les competicions. Aquesta dificultat i la falta de relleu generacional van propiciar la fi de l'activitat de la Penya Rhin. Als anys seixanta, el RACC va recollir el testimoni i el treball metòdic del Club amb l'organització de curses de Fórmula 3 i Fórmula 2 a Montjuïc va culminar amb el retorn de l'F1 a Catalunya. El RACC va organitzar quatre Grans Premis d'Espanya a Montjuïc, en anys senars. Els dos primers, el 1969 i el 1971, van ser guardonats com els millors organitzats de la temporada. El recorregut era el mateix dels anys trenta, però el RACC havia fet un gran esforç per reforçar la seguretat del traçat. Tot i així, les prestacions dels cotxes van acabar desbordant les característiques del circuit.

1991

El Circuit de Barcelona- Catalunya, un projecte de país

Amb el tancament de Montjuïc, la construcció d'un circuit permanent de velocitat va passar a ser un projecte de país impulsat pel RACC. Descartat el pla inicial a Caldes de Malavella per problemes burocràtics, després que altres propostes anteriors haguessin quedat també al calaix, el Club va trobar i adquirir uns terrenys idonis situats a Montmeló. El 1989 es va col·locar la primera pedra del futur Circuit de Barcelona-Catalunya, que es va inaugurar el 1991. Aquell mateix any va acollir el Gran Premi d'Espanya de Fórmula 1, una cursa que va passar a la història de l'automobilisme esportiu per la lluita èpica entre Nigel Mansell i Ayrton Senna, aixecant guspires dels seus monoplaques a la recta principal.

1996

Schumacher, vencedor de vermell a Montmeló

Michael Schumacher, pilot que va marcar tota una època, va viure al Circuit de Barcelona-Catalunya alguns dels moments més brillants de la seva carrera esportiva. Va guanyar fins a sis vegades al Circuit en només 10 anys, entre el 1995 i el 2004, però la seva millor victòria va ser la del 1996. Era el seu primer any amb Ferrari, i al Circuit va guanyar per primera vegada de vermell, després d'una exhibició antològica de pilotatge sota una pluja torrencial.

2007

Rècord de públic gràcies als èxits d'Alonso

Fernando Alonso va posar fi a l'era de Schumacher el 2005 i el 2006 i va generar un fenomen nou entre l'afició local, disparant l'interès per aquest esport i les audiències de TV. El 2006 va guanyar al Circuit per primera vegada, i l'any següent, gràcies a la màgia del pilot asturià i les seves actuacions espectaculars, el Gran Premi al Circuit de Barcelona-Catalunya va assolir el seu rècord històric de públic, amb 140.700 espectadors presenciant en viu la cursa el diumenge.

2024

Un Circuit modernitzat que mira al futur

Els anys següents, Lewis Hamilton va igualar les sis victòries de Schumacher al Circuit. I aviat va emergir una nova estrella, Max Verstappen, que va guanyar a Montmeló en el seu debut amb Red Bull, el 2016, escrivint una altra pàgina llegendària de la història de les curses a Catalunya. Mentrestant, el Circuit ha evolucionat per ser un referent a nivell internacional amb una reforma total per modernitzar-lo i adaptar-lo a un model més sostenible, innovador i digital. En aquest context, el Circuit compta amb la instal·lació fotovoltaica d'autoconsum pública més gran de Catalunya, amb 2.319 panells solars que generen el 50% de l'energia que consumeix actualment la instal·lació. El Circuit de Barcelona-Catalunya mira decididament cap al futur, amb el suport d'un passat ple de passió i constància.

Fitxa tècnica del llibre

- Autors: Valentí Fradera, Josep Viaplana, Josep Maria Miret.
- Format: 23,2 x 22,5 cm.
- Impressió a color.
- 320 pàgines.
- Tapa dura.
- Idioma: català.
- Llançament: 26 de novembre del 2024.
- Edita: RACC
- Producció: Viena Edicions.
- A la venda a la botiga online d'Abacus (abacus.coop).

Imatges lliures de drets

Per tal d'il·lustrar les notícies o reportatges sobre el llibre "La Penya Rhin, el RACC i la Fórmula 1" disposem d'una selecció d'imatges lliures de drets que es poden utilitzar **exclusivament amb finalitats informatives** i no comercials, **citant els crèdits indicats al nom de cada imatge**.

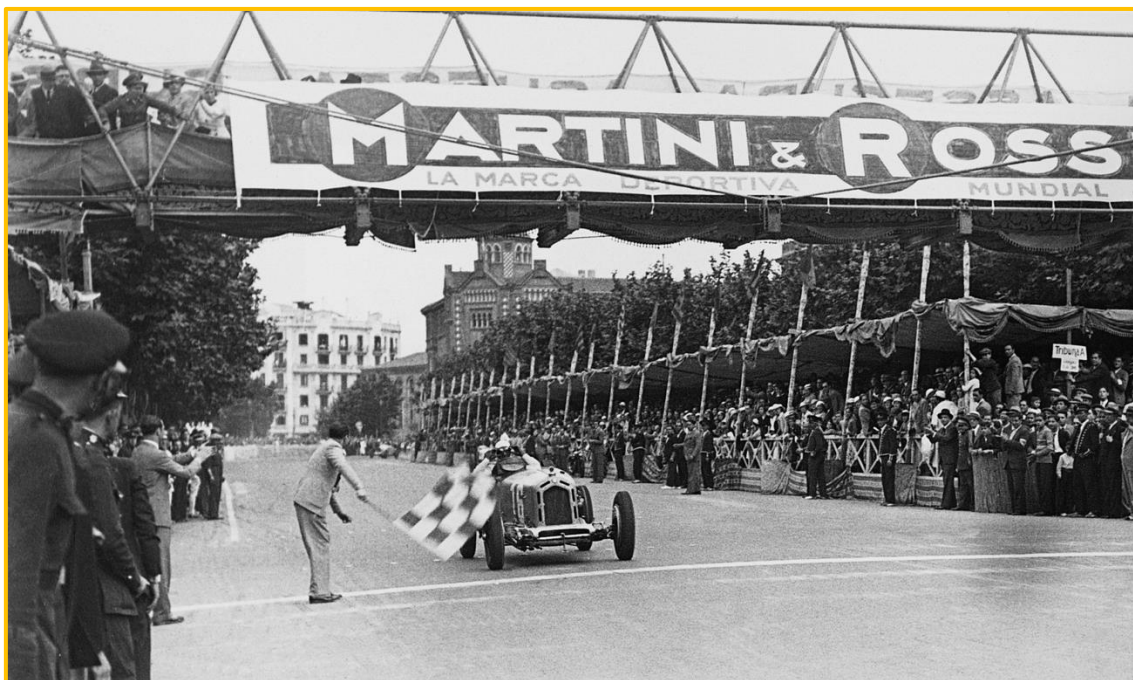
A continuació incloem una impressió d'aquestes imatges (amb el corresponent peu de foto i un breu comentari) que **es poden descarregar en alta resolució** en l'enllaç: <https://sftp.racc.es/message/YOXqOIC6Ax33fNjo837DSR>

Copa Catalunya. Circuit del Baix Penedès 1908. Es van celebrar tres edicions d'aquesta prova, les dues primeres a un circuit de 26,7 km entre Sitges, Sant Pere de Ribes, Canyelles i Vilanova i la Geltrú que els pilots van recórrer durant 9 voltes (1908) i 13 voltes (1909). La tercera edició es va traslladar a l'anomenat Circuit de Llevant, al Maresme, un recorregut de 14,9 km entre Vilassar de Mar, Mataró i Argentona al qual els pilots van fer 22 voltes.

1921 GP Peña Rhin, Circuit de Vilafranca. Pierre de Vizcaya. La Peña Rhin va organitzar tres edicions del seu Gran Premi en aquest circuit que unia Vilafranca del Penedès, la Múnia i els Monjos. El pilot espanyol d'origen francès, Pierre de Vizcaya, va guanyar l'edició del 1921.

1933 GP Peña Rhin, Circuit de Montjuïc. Zanelli. La Peña Rhin va traslladar el Gran Premi a Montjuïc els anys trenta. Juan Zanelli, pilot nascut a Xile, fill d'emigrants italians i habitual en moltes curses d'Europa, va guanyar l'edició del 1933.

1936 GP Peña Rhin, Montjuïc. Nuvolari. La cursa de 1936 ha passat a la història com una de les millors que s'han vist mai a Montjuïc, per la lluita entre Nuvolari i Caracciola. Va ser l'últim Gran Premi celebrat a Catalunya abans de la guerra civil, que va esclatar poc després i va portar una aturada de les competicions que es va allargar molts anys després de la postguerra.

1946 GP Peña Rhin Pedralbes Diagonal. El traçat rectilini d'una avinguda Diagonal deserta de construccions oferia una enorme amplitud que permetia els pilots assolir velocitats molt altes. A la dreta de la imatge es veuen els terrenys avui ocupats per la seu central del RACC.

1950 GP Penya Rhin Pedralbes revolt monestir. Un públic nombrós a la corba d'enllaç entre l'avinguda d'Esplugues i la de Pedralbes, amb el monestir gòtic al fons, amb un Talbot i un BRM en plena lluita.

1969 GP F1 Montjuïc Jack Brabham. Després d'anys d'esforços i feina ben feta organitzant curses d'F2 i F3, el RACC aconseguir portar la F1 al circuit de Montjuïc. Els monoplaques lluien alerons extravagants com els del monoplaça de Jack Brabham.

1973 GP F1 Montjuïc Jackie Stewart. El pilot escocès Jackie Stewart va marcar tota una època a l'F1 i es va significar fora de les pistes per la seva lluita en favor de la seguretat dels pilots. A Montjuïc va guanyar dos cops, el 1969 i el 1971.

1973 GP F1 Montjuïc sortida. Ronnie Peterson i Denny Hulme encapçalen el grup des de la primera línia de la graella, a la recta de l'Estadi en el GP d'Espanya de Fórmula 1 del 1973. Emerson Fittipaldi va acabar guanyant la cursa sortint des del 7è lloc.

1978 Fàbregas ensenya a Tarradellas maqueta circuit Caldes. El president del RACC Salvador Fàbregas (primer per la dreta) mostra al president Tarradellas la maqueta del circuit que el RACC volia construir a Caldes de Malavella i que mai es va arribar a materialitzar.

1987 Maragall-Salvadó-Vilaseca signen venda terrenys Montmeló. Pasqual Maragall com a president del Consorci de la Zona Franca, propietari dels terrenys, i Sebastià Salvadó com a president de RACC i representant de l'entitat compradora, rubriquen l'acord de compravenda en presència de Josep Lluís Vilaseca, secretari general de l'Esport de la Generalitat.

1989 primera pedra. Jordi Pujol, acompanyat de Sebastià Salvadó, Jean-Marie Balestre i Juan Antonio Samaranch, en la cerimònia de col·locació de la primera pedra del futur Circuit de Barcelona-Catalunya, el 24 de febrer de 1989.

1990 Obres d'asfaltat de la pista. Les obres de construcció del Circuit van durar menys de tres anys i van anar a un ritme frenètic.

1991 Obres. Procés d'asfaltat. A l'esquerra de la imatge, a banda i banda de la recta principal, la tribuna i la torre de control van prenent forma.

1991 inauguració 10 setembre Jordi Pujol talla cinta. Uns 10.000 aficionats van acudir al tall de cinta protocol·lari. Només 5 dies més tard, el traçat acollia la seva primera competició oficial, el Campionat d'Espanya d'Automobilisme.

1991 GP F1 Circuit Nigel Mansell. El pilot britànic ha passat a la història del Circuit de Barcelona-Catalunya com el primer guanyador del primer GP de Fórmula 1 que s'hi va celebrar. Mansell, que va mantenir un duel apassionant amb Ayrton Senna, va compartir el podi a final de cursa amb el francès Alain Prost i l'italià Riccardo Patrese.

1996 GP F1 Circuit primera victòria Schumi-Ferrari. Michael Schumacher va guanyar sis cops al Circuit. La seva primera victòria va arribar el 1996 amb un pilotatge magistral sota una pluja torrencial.

2001 GP F1 Circuit Juan Carlos I, Alonso, De la Rosa. El pilot RACC Pedro de la Rosa i Fernando Alonso reben la visita de Joan Carles I durant Gran Premi de 2001.

2002 GP F1 Circuit nova tribuna i marcador. El patró de la F1, Bernie Ecclestone, va inaugurar la tribuna el 26 d'abril de 2002. Amb capacitat per a 10.000 espectadors, ben aviat es va convertir, juntament amb la torre marcador inaugurada un any abans, en una icona del Circuit.

2003 GP F1 Circuit sortida els Ferrari davant Alonso. Imponent sortida del GP del 2003, amb la tribuna i el marcador al fons, en una imatge característica del traçat de Montmeló. Alonso, en la seva primera cursa a Catalunya en l'escuderia Renault, va aconseguir el seu tercer podi en cinc carreres en quedar segon, darrera de Schumacher.

2003 Sebastià Salvadó rep premi al millor GP de l'any a París. La FIA va distingir el GP celebrat a Catalunya com el millor organitzat de l'any 2003, guardó que el president del RACC, Sebastià Salvadó (esquerra) va recollir a la gala anual de fi de temporada celebrada a París.

2013 GP F1 Circuit Alonso-Ferrari última victòria. El 2013, set anys després de la seva primera victòria amb Renault, Fernando Alonso va tornar a guanyar a Barcelona, aquest cop amb un Ferrari.

2016 GP F1 Circuit Verstappen 1a victòria. El 2016 Max Verstappen va aconseguir la seva primera victòria a la F1, en un Gran Premi marcat per l'accident entre Hamilton i Rosberg.

2017 Mateu_Ecclestone. Josep Mateu, president del RACC, amb l'antic propietari de la Fórmula 1, Bernie Ecclestone, al Circuit de Barcelona-Catalunya el 2017.

2024 F1 Road Show passeig de Gràcia Sainz-Ferrari. El 2024, la setmana del Gran Premi d'Espanya, Barcelona va vibrar com mai amb l'F1. Més de 40.000 aficionats van omplir el centre de la ciutat per admirar els monoplaques en una exhibició que va ser un èxit aclaparador.

2024 Mateu Domenicali. El president del RACC, Josep Mateu, amb Stefano Domenicali, president i CEO de la Fórmula 1, durant el Road Show celebrat a Barcelona la setmana del Gran Premi del 2024 .

2024 GP F1 Circuit Rooftop. El nou Rooftop del Circuit de Barcelona-Catalunya, inaugurat el 2024, s'ha convertit en un altre espai emblemàtic del traçat de Montmeló, que ha renovat totalment les seves instal·lacions amb criteris d'eficiència i sostenibilitat.

FOTOS DELS AUTORS AMB JOSEP MATEU, PRESIDENT DEL RACC

Llibre 001_ D'esquerra a dreta, Josep Maria Miret, Josep Viaplana, Josep Mateu (president del RACC) i Valentí Fradera, amb el pòster que reproduïx la portada del llibre.

Llibre 002_ D'esquerra a dreta, Valentí Fradera, Josep Mateu (president del RACC), Josep Viaplana i Josep Maria Miret, amb el pòster que reproduïx la portada del llibre.

Llibre 003_ D'esquerra a dreta, Josep Maria Miret, Josep Mateu (president del RACC), Valentí Fradera i Josep Viaplana, amb el pòster que reproduïx la portada del llibre.